

Følger bygg og anlegg etter?

Vel, anlegg gjør det i hvert fall ikke. Der er det sånn...

Veksten i anleggsproduksjonen i 2014-2016 ventes å bli....

6 %

i 2014

9 %

i 2015

5 %

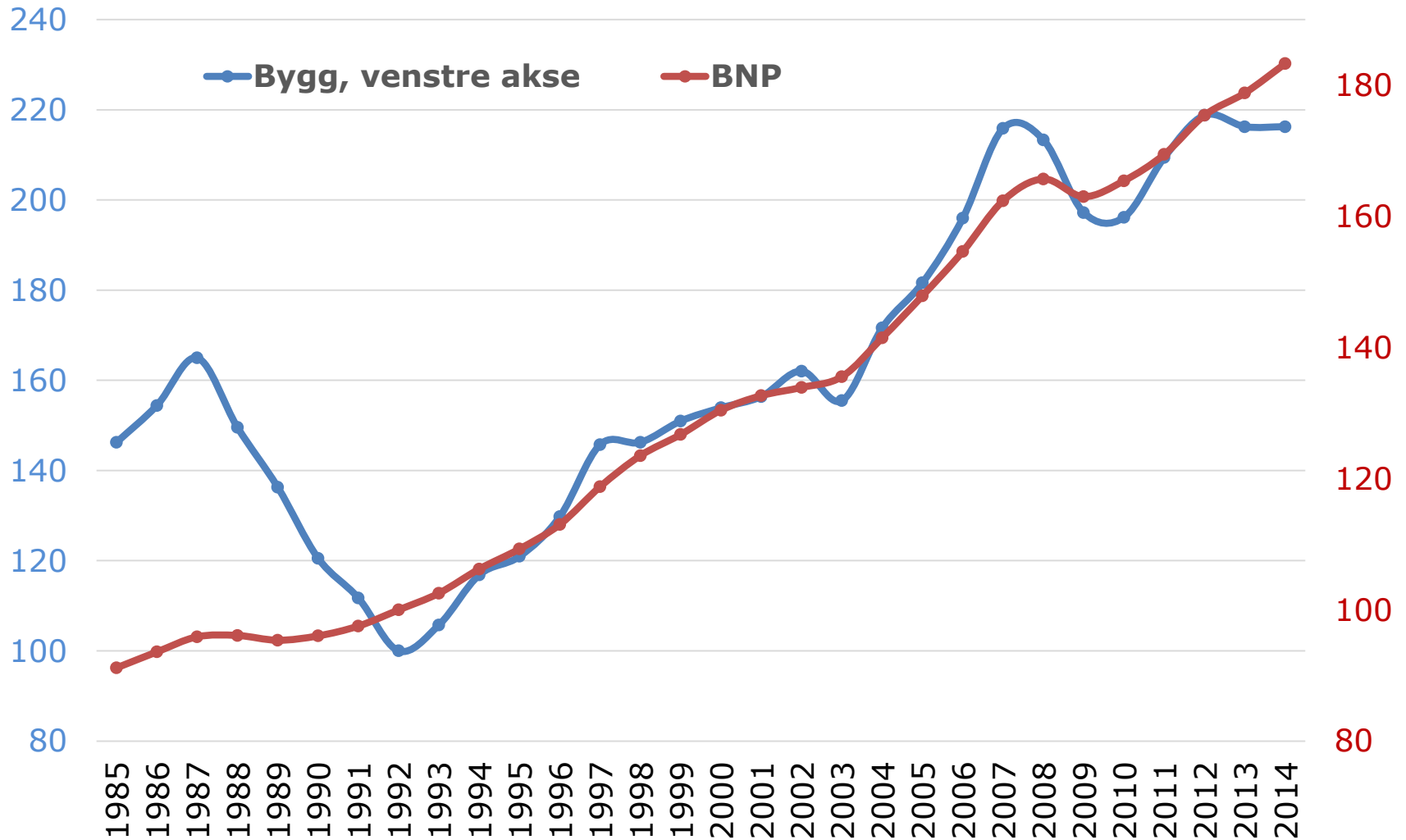
i 2016

Til sammen
21 %
på 3 år

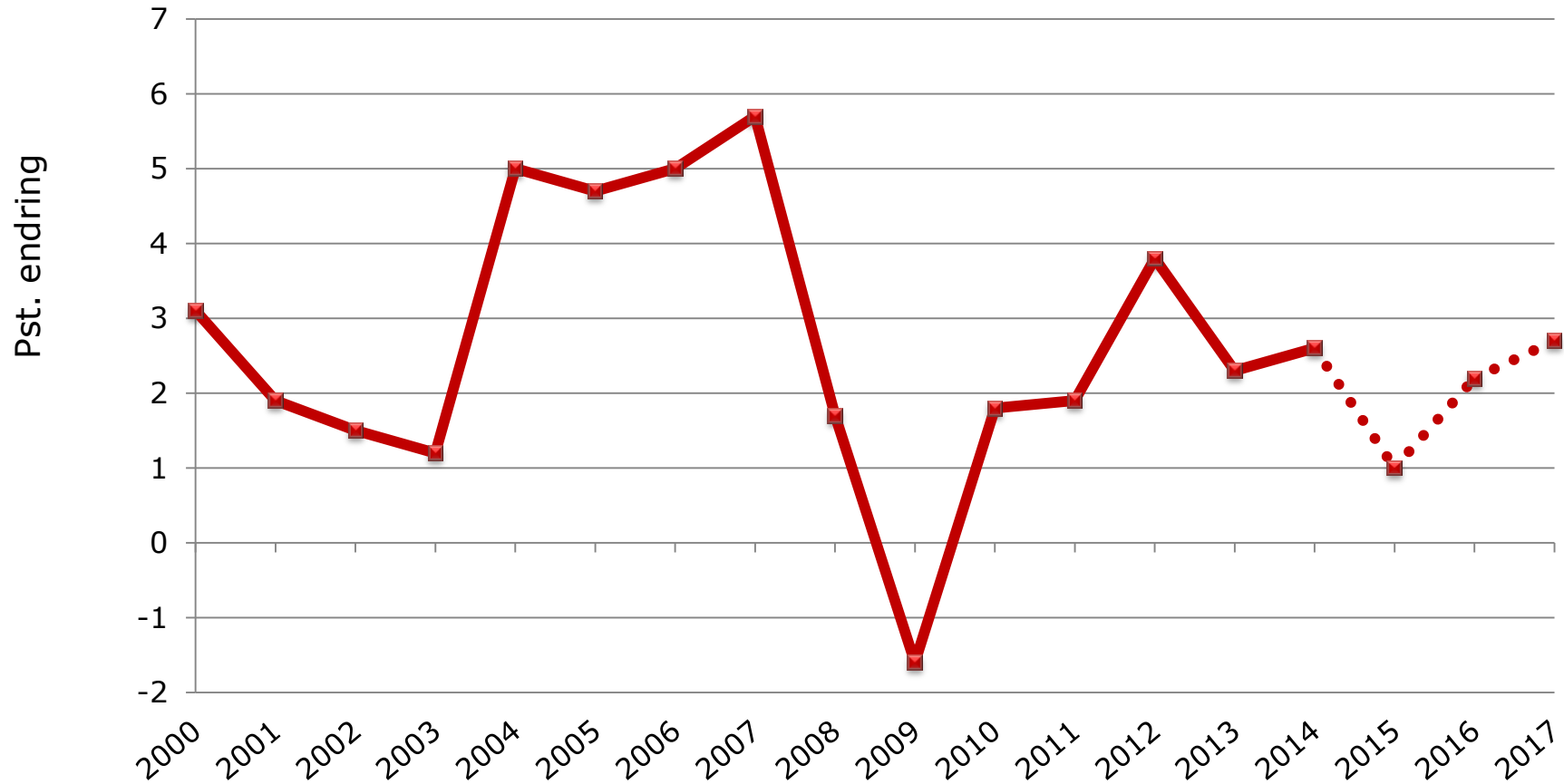
Utviklingen i byggproduksjonen og Fastlands-BNP.

Volumindeks, 1992=100

prognosesenteret

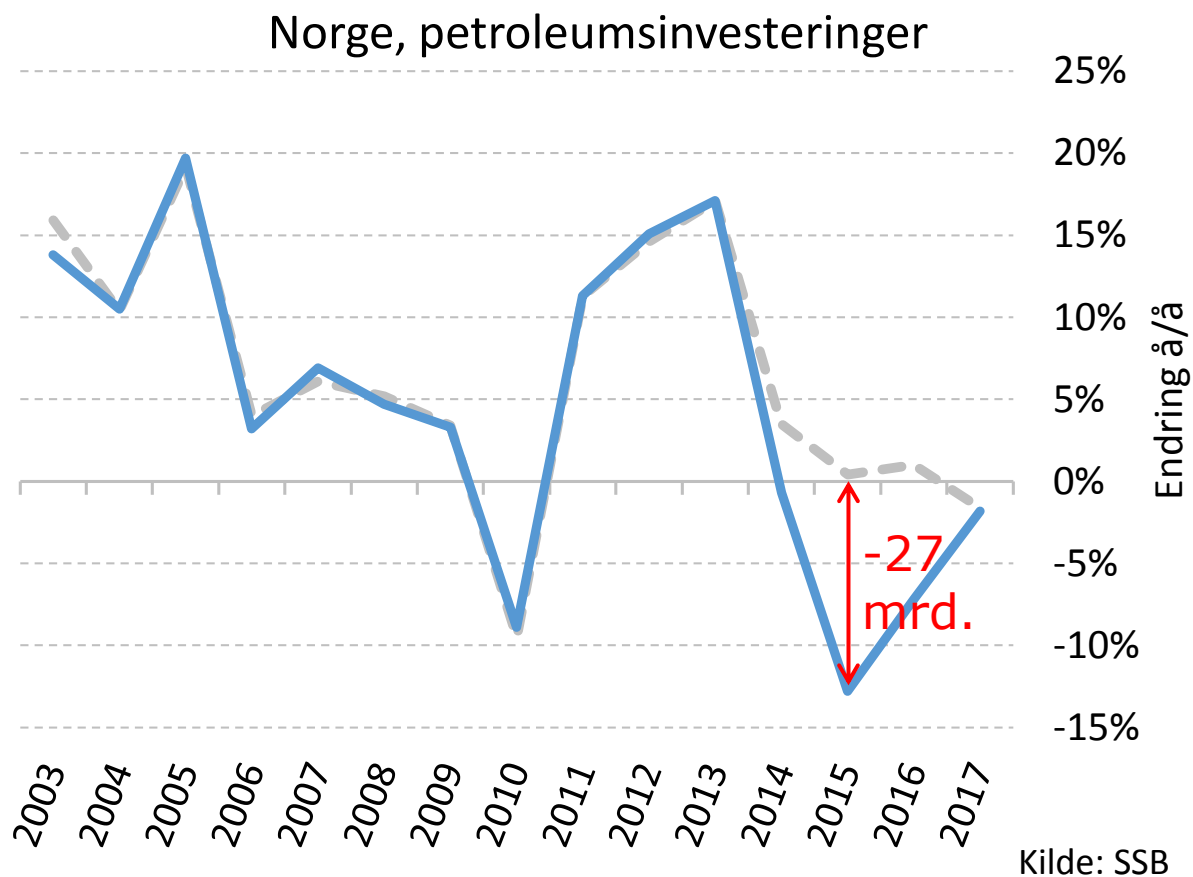

Årlig volumvekst i fastlands-Norge ifølge SSB

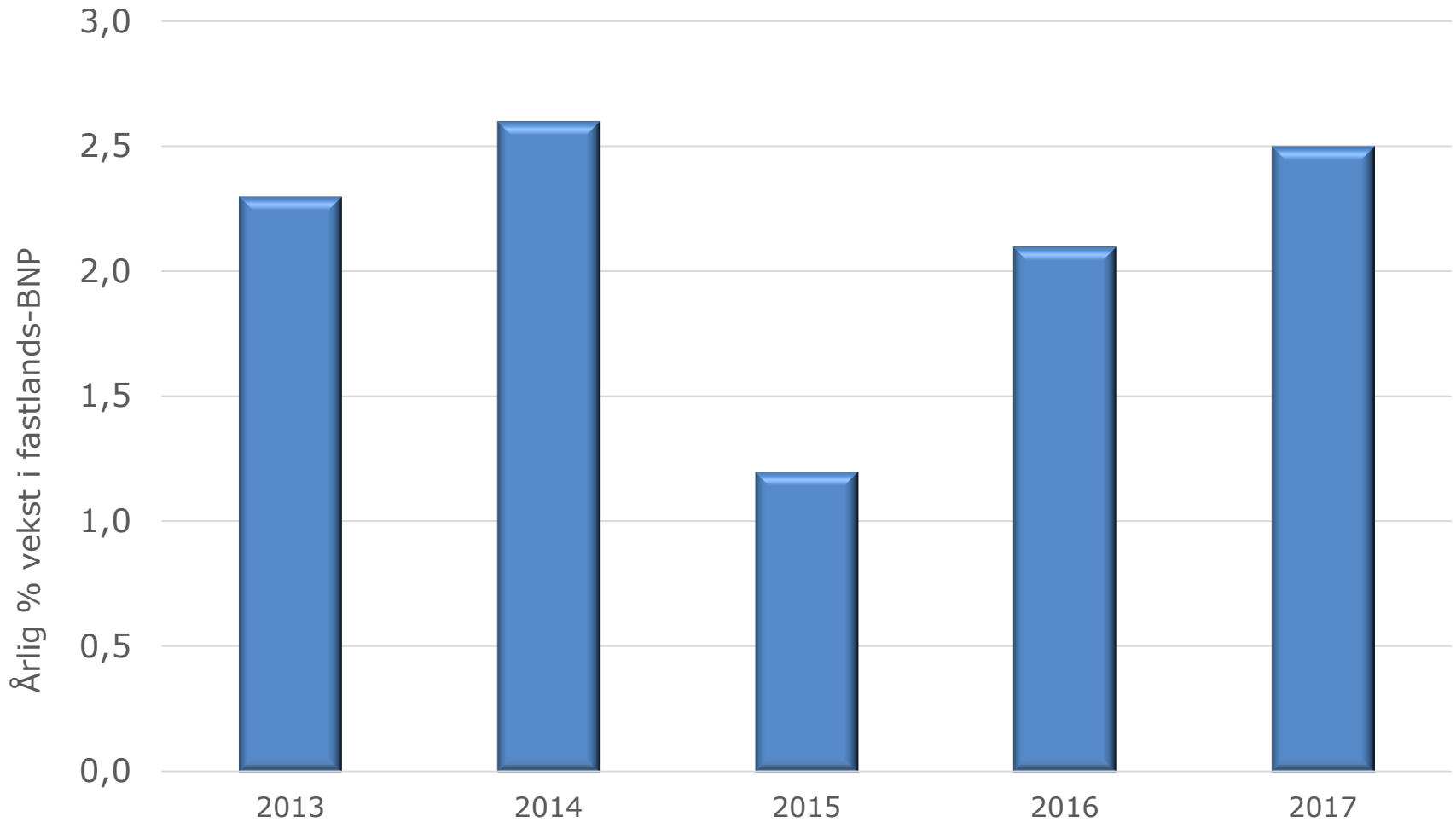

Anslag oljeinvesteringer, desember og juni (prikket linje)

prognosesenteret

DNB er stort sette enige... Prognoser pr 16/12-14

Et varig fall i oljepriser og dermed oljeinvesteringer kan motvirkes av..

- Økte bevilgninger til samferdselsprosjekter
- Økte bevilgninger til investeringer og vedlikehold av offentlige bygg
- Skattereduksjoner og/eller økte pengeoverføringer til husholdningene
- Rentereduksjoner
- Stort reparasjonsbehov etter naturskader
- Fortsatt økte boligpriser (!?)

Boligprisene stiger fordi nybyggingen er lav... og det er den pga:

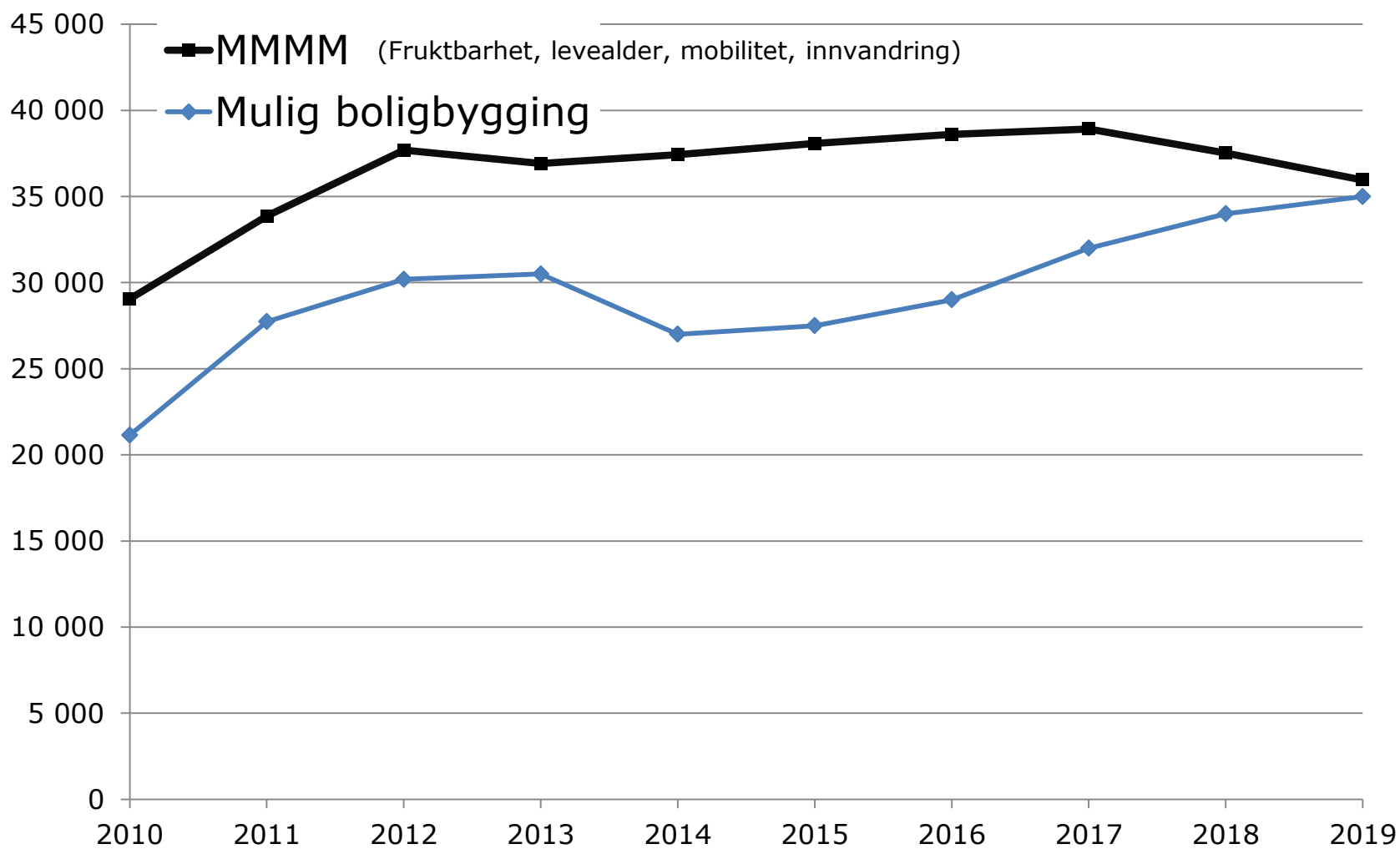

- Mangelfull arealplaner i mange byer → mangel på tomter
- Pilespisser fra vikingtida, sjeldne frosker og verneverdige bekker som stopper/forsinker boligprosjekter
- Kommunepolitikernes fingeravtrykk
- For få byggesaksbehandlere
- Nye garantibestemmelser (fra 3 % i 2 år av prisen til 5 % i 5 år)
- Oslo: leilighetsnormen fra 2007: (ingen nye boliger under 35 kvm, 40% i et prosjekt over 80 kvm)
- Tek 10
- Universell utforming
- Ineffektiv produksjon (av leiligheter)
.....som til sammen gir veldig dyre boliger
- Osv...

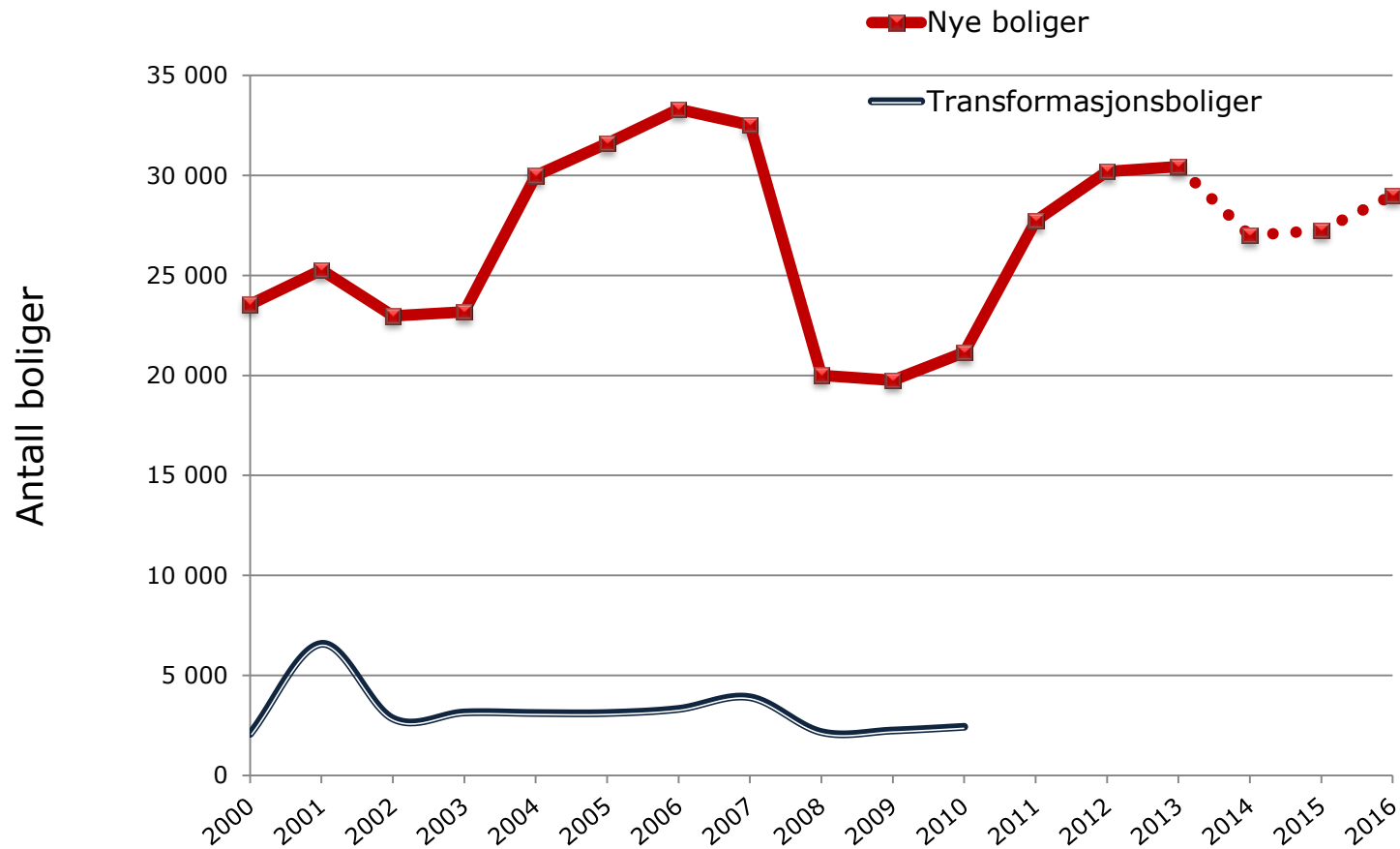

Befolkningsdrevet del av boliggetterspørselen: Beregnet vekst i antall husholdninger ved middelsalternativet for befolkningsutviklingen

prognosesenteret

Prognosene våre for boligbyggingen i 2015 og 2016

Kanskje har vi vært for
beskjedne???

prognosesenteret

ONSDAG 7. JANUAR 2015 | LØSSALG KR 30,- | ÅRGANG 24 | NR. 5

Finansavisen

Store flyplassplaner:
Must vil bli charterkonger på Sørlandet
SIDE 6

Nettbanker inn i rentekrigen
SIDE 18 OG 19

Bunnår for EVO
• Medlemsflukt
• Nødemisjon
SIDE 4 OG 5

10 boligutbyggere om 2015:

Byggeboom

tross oljefallet

Beard Schumann, sjef i Selvsøeg Bolig

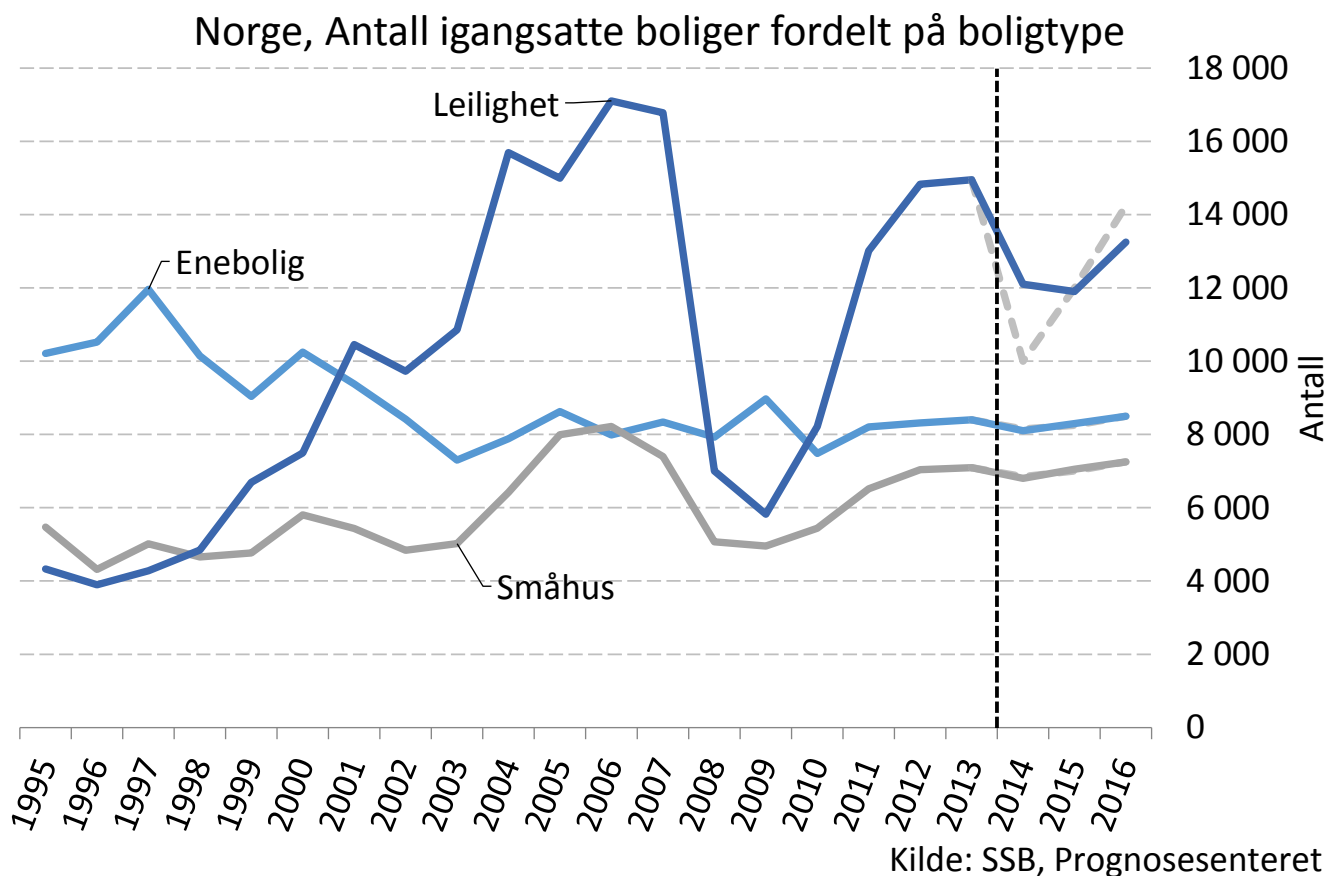
Trygve Hegnars leder:
Kampen om frislippet i landbruket
SIDE 2

OSLOBØRS	WASO	NYTTIPS	ST
+4,53		+0,05	
S&P 500	FTSE 100	DAX	STOXX
= 0,00	-0,83		
Dollar	7,82	Mynter	405,26
Svenske kr	87,81	FTSE 100	8443,81
Britiske pund	11,00	Nikke	3995,78

Ikke skremt: Har 80.000 boliger på tegnebrettet og mener lav rente er viktigst. SIDE 8 OG 9

Kilde: SSB/PS

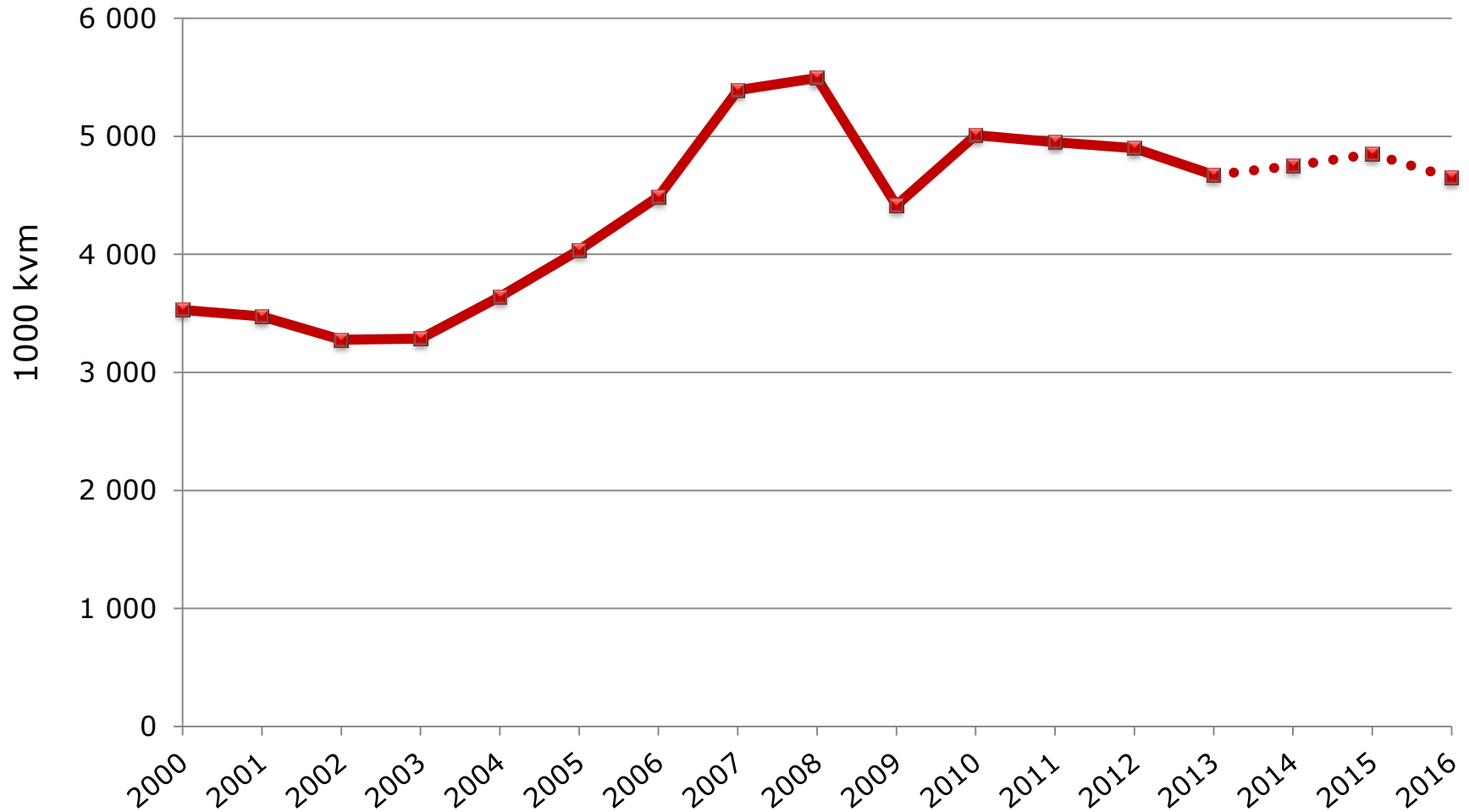
Antall igangsatte boliger fordelt på boligtype

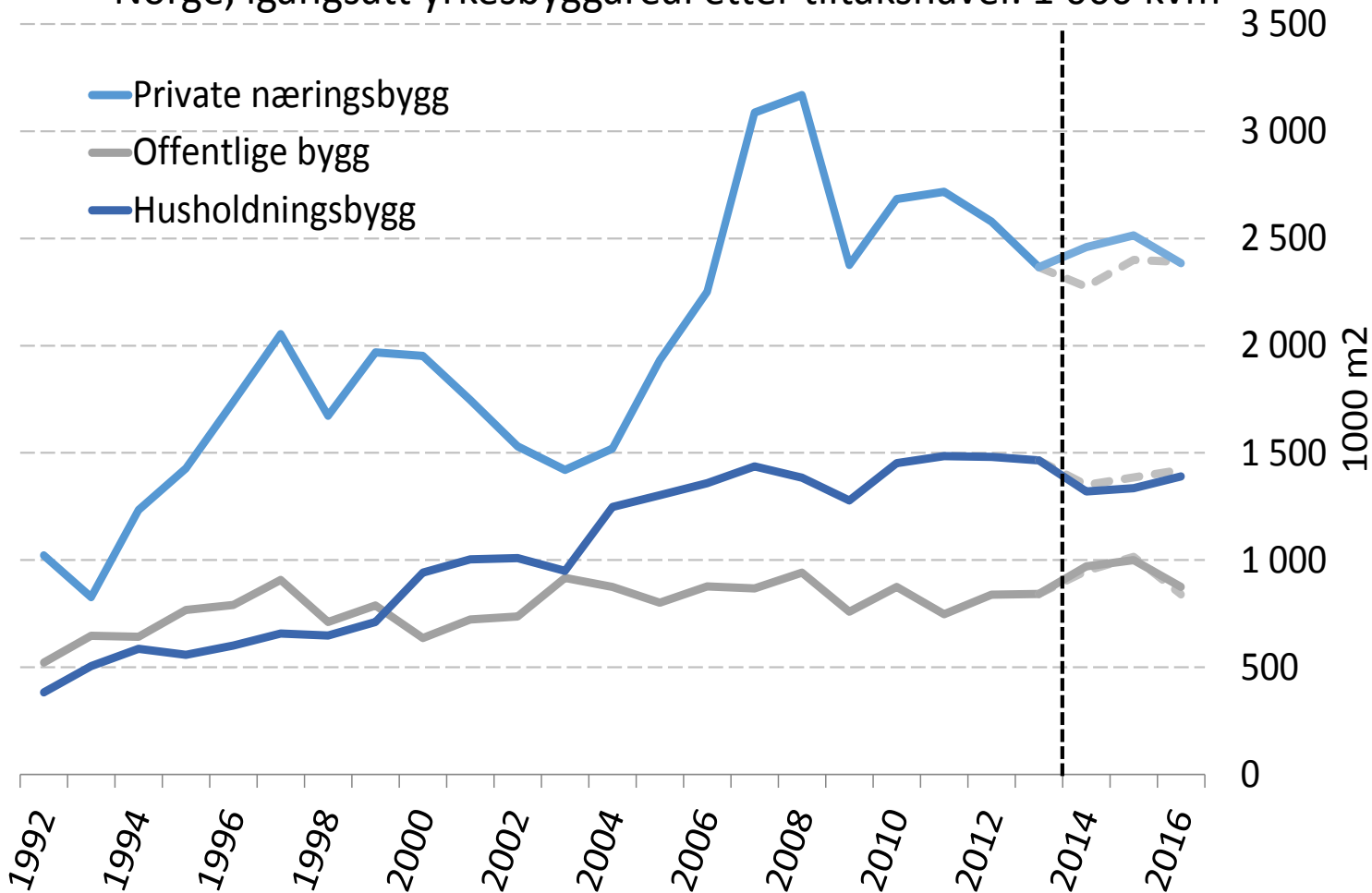
Stiplet grå linje viser prognose i forrige rapport.

Prognosene våre for nye «yrkesbygg» (inkl. hytter og boliggarasjer)

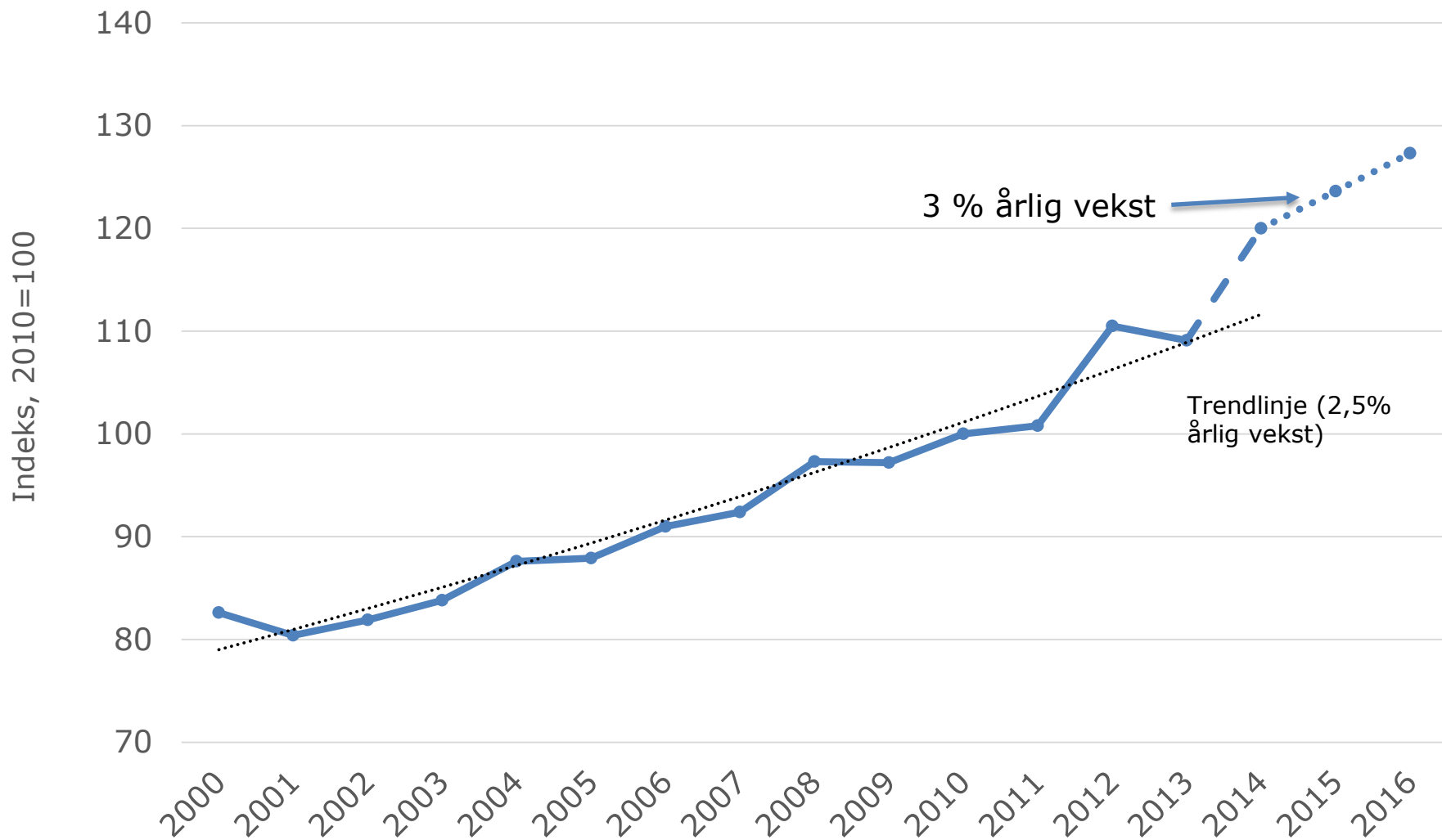
prognosesenteret

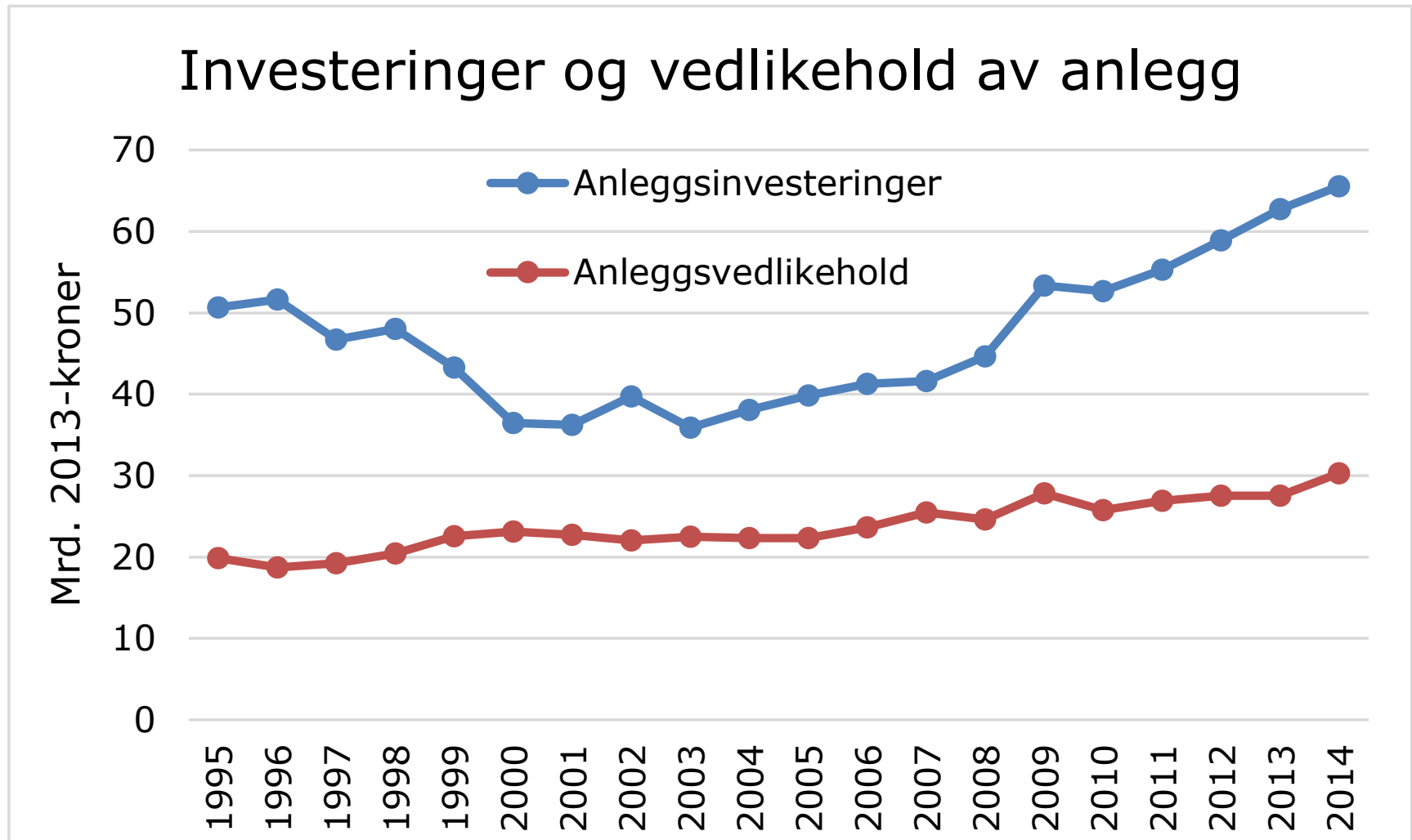
Norge, igangsatt yrkesbyggareal etter tiltakshaver. 1 000 kvm

Kilde: SSB, Prognosecenteret

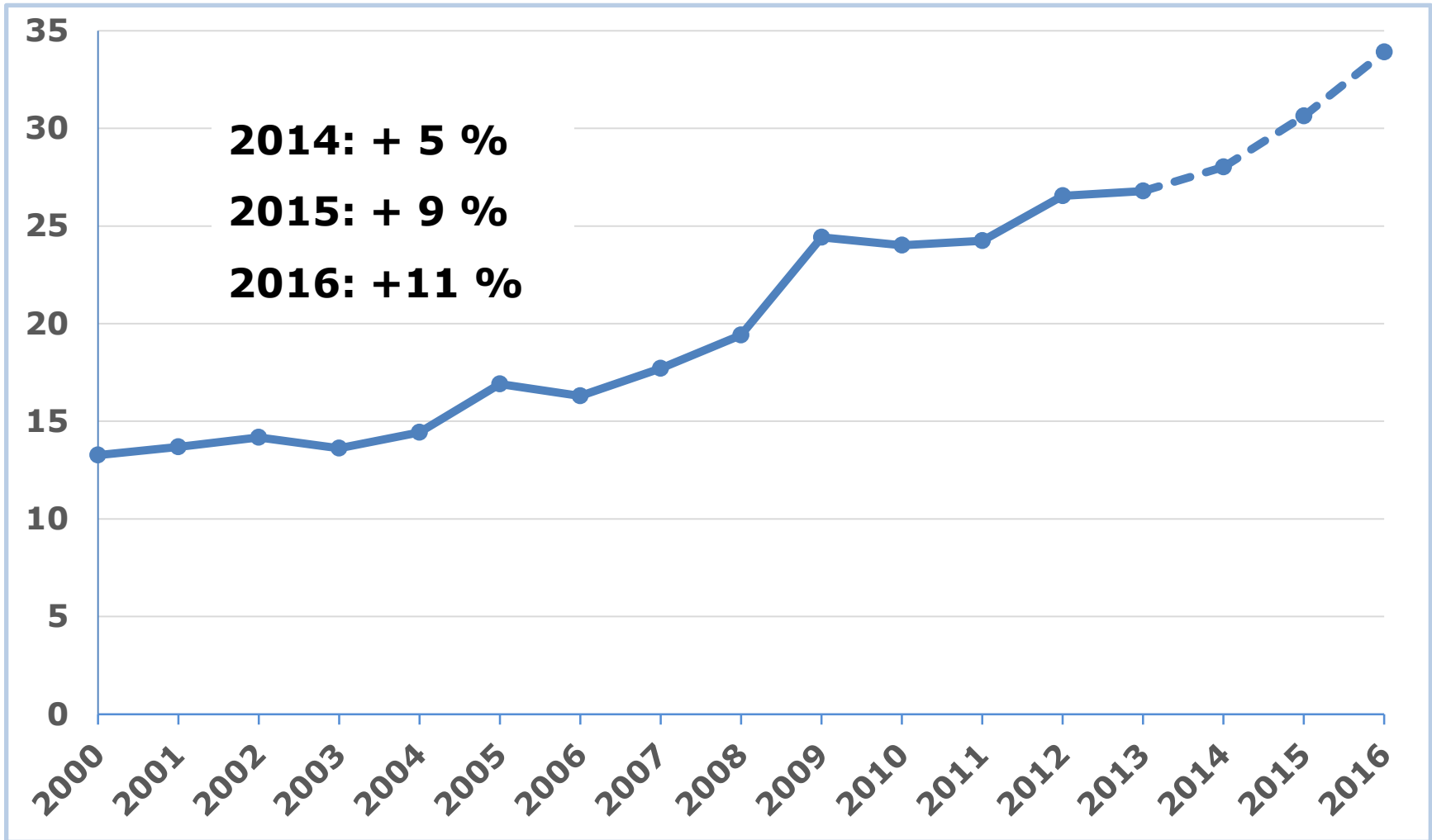
Anleggsmarkedet fordelt på investeringer og vedlikehold siden 1995, i faste priser

Veinvesteringer, mrd. 2013-kr

{ prognosesenteret }

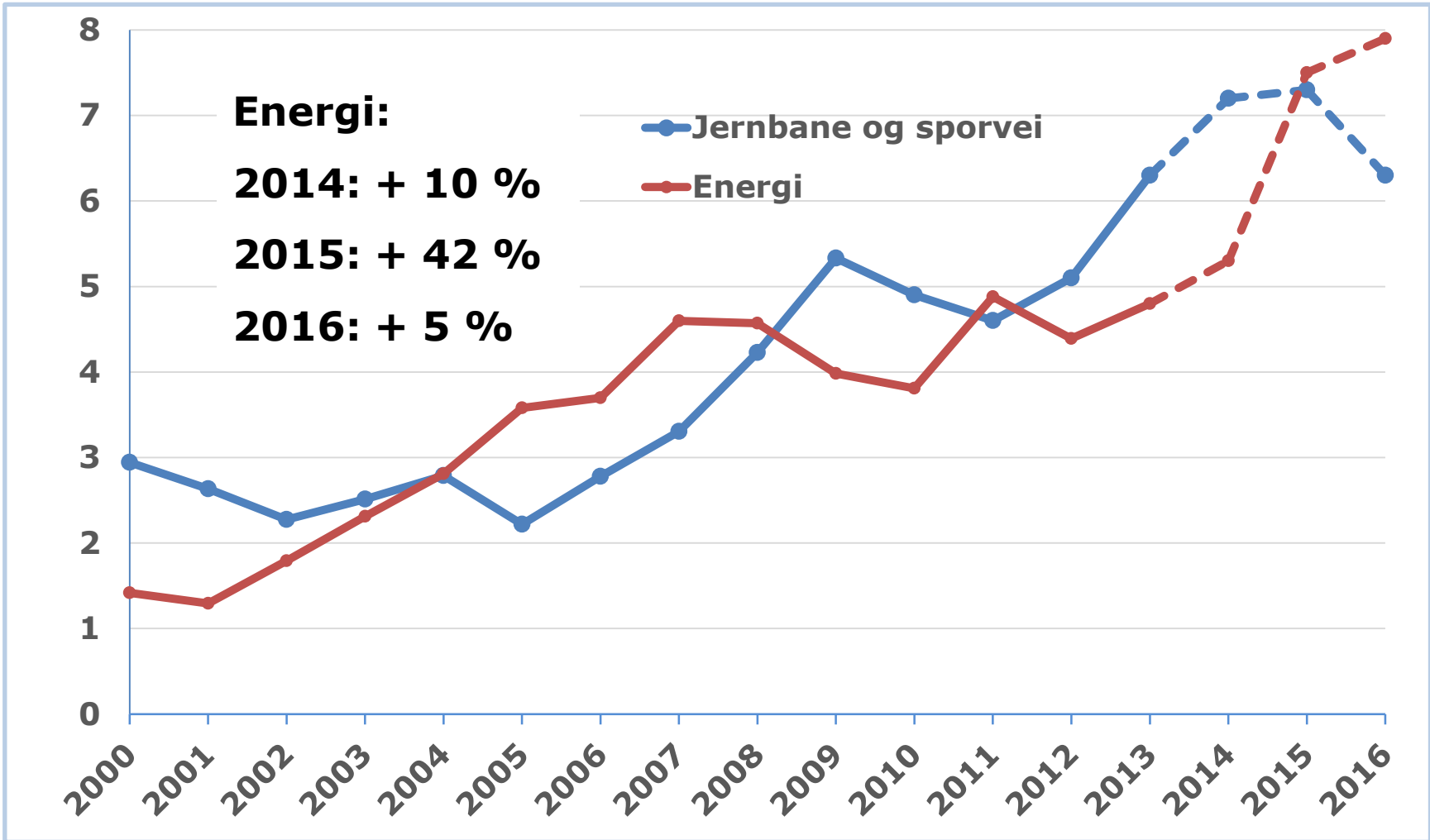
De største veiprosjektene med oppstart i 2015 og 2016....

- Rogfast i Rogaland, 12 mrd. kr
- E 134 Kongsberg – Gvammen i Buskerud, 6,5 mrd.
- E 39 Rådal (Bergen) – Svegatjørn (Os), 6,5 mrd.
- E 6 Kolomoen – Moelv i Hedmark, 5 mrd.
- E 18 Langangen – Dørdal i Telemark, 5 mrd.
- Rv 3 Ommangsvollen – Grundset i Hedmark, 4 mrd.
- Rv 3 Løten – Elverum i Hedmark, 4 mrd.
- Hovedvegsystemet i ytre Lier, 4 mrd.

Jernbane/sporvei og energi, mrd. 2013-kr

{ prognosesenteret }

Prognosetabell

Hovedtall for ba-markedet 2010-2016							
År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Igangsatte boliger, antall	21 145	27 735	30 189	30 450	27 000	27 250	29 000
Av dette: blokkeleiligheter	8 218	13 012	14 832	14 955	12 100	11 900	13 250
Investeringer i boliger, mrd 2013-kr	44,2	56,0	61,6	64,2	59,2	58,4	62,5
Av dette: blokkeleiligheter	13,7	23,8	28,4	29,7	26,5	24,0	26,8
Igangsatt areal yrkesbygg, 1000 kvm.	5 010	4 950	4 899	4 673	4 750	4 850	4 650
Av dette: Private næringsbygg	2 683	2 717	2 578	2 366	2 460	2 515	2 385
Av dette: Offentlige bygg	874	748	839	842	970	1 000	875
Av dette: Husholdningsbygg	1 452	1 485	1 482	1 465	1 320	1 335	1 390
Investeringer i yrkesbygg, mrd 2013-kr	78,1	80,1	79,8	75,5	76,7	82,5	80,2
Av dette: Off. og private næringsbygg	59,3	61,6	61,8	57,5	58,4	61,2	59,2
Renov. og vedl.hold av boliger, mrd. 2013-kr	59,5	60,7	63,8	63,8	66,4	67,0	69,1
Renov. og vedl.hold av yrkesbygg, mrd. 2013-kr	64,9	66,2	70,1	68,7	71,4	73,6	75,8
Samlet byggemarked i mrd, 2013-kr	247	263	275	272	274	282	288
<i>Prosentvis endring</i>		7 %	5 %	-1 %	1 %	3 %	2 %
Investeringer i anlegg, mrd. 2013-kr	52,4	55,6	59,1	62,8	65,6	72,6	76,8
Vedlikehold av anlegg, mrd. 2013-kr	25,9	27,1	27,7	27,7	30,2	31,4	32,3
Samlet anleggsmarked i mrd, 2013-kr	78	83	87	90	96	104	109
<i>Prosentvis endring</i>		6 %	5 %	4 %	6 %	9 %	5 %
SUM bygg og anlegg, mrd. 2013-kr	325	346	362	363	370	386	397
<i>Prosentvis endring</i>		6 %	5 %	0 %	2 %	4 %	3 %